

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 229. Utrum non impediens Homicidium, dum potest ac debet, incurrat irregularitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

Quaest. 228. An & qualiter cooperantes ad homicidium præstando opem occisori incurrant irregularitatem, ordinariasque pœnas homicidii?

REsp. Qui auxilium præstando est causa propinqua homicidii, ita, ut eo non præstito non fuisset homicidium patratum, sive directè cooperetur, v. g. percutiendo, vulnerando, sive indirectè, v. g. detinendo aliquem, ne fugiat, vel comitando occisorem, cumque suâ præsentia tuendo & animando, irregularis fit, licet ipse homicidium directè non intendat, Pirh. n. 33. cum Covar. l. c. p. 2. §. 2. n. 2. Sic etiam, si auxilium ferens sit causa proxima & immediata, saltem partialis, seu inæquata, ita, ut sine tali auxilio mors non fuisset secuta, is pœnâ ordinariâ homicidii est puniendus, L. unic. c. de rapt. virgin. arg. L. nihil ff. ad Leg. Cornel. de Sicar. c. ult. de pœnis. in 6. si verò fuit causa solùm remota, pœnâ extraordinariâ & mitiore puniendus, cit. L. unic. & c. ult. de pœnis. Covar. l. c. Pirh. h. t. n. 34. quando plures præmisso consilio, & ex proposito aggrediuntur aliquem ad occidendum, tunc omnes sunt irregulares, & plectendi pœnâ homicidii, etsi ex vulnere ab uno tantum inflicto mortuus sit, sive sciatur, quis illud inflixerit, sive ignoretur, quia omnes illi sunt veluti causa una moralis talis homicidii, & talis associatio auget animum occidentis, Sylv. v. homicidium. 1. q. 11. num. 15. dicto 1. Bart. ad L. ult. ff. ad Leg. Cornel. de Sicar. num. 1. Covar. l. c. p. 2. §. 2. n. 3. in princ. Avila l. c. f. 3. concl. 1. quos citat, sequiturque Pirh. h. t. num. 40. fumentes id ex cit. c. sicut. §. illi autem, h. t. similiter, si plures non consultò, seu ex proposito, sed in rixa ex repentina occasione orta ad eadem unius conveniunt, omnesque vulnus infligunt, etsi singuli non lethale, ex quibus tamen vulneribus moritur, omnes sunt irregulares; quia omnia illa vulnera mortem inferunt, adeoque omnes infligentes illa ad mortem cooperantur. Et quia non consistit, num ex vulnere ab hoc, vel ab alio inflicto obierit, omnes incurrunt pœnam ordinariâ homicidii directè voluntarii, si omnes illud intenderint, aliàs casualis, si præter directam intentionem mors acciderit, Covar. l. c. n. 4. Suar. de censur. d. 45. f. 3. num. 9. Pirh. l. c. prout constat ex c. ult. cans. 23. q. 8. si tamen constaret, quinam vulnera non lethalia inflixissent, tamen si illa vulnera quoque juvent ad mortem, vel hoc ipso, quòd vulneratum reddant debiliorem, ad resistendum vulnere lethali, & ad minimum accelerant mortem, tanquam una causa totalis, jure civili puniuntur ut homicidæ, non quidem pœnâ ordinariâ, sed pœnâ extraordinariâ & arbitrariâ, Pirh. n. 41. cum Covar. l. c. n. 10. quali etiam arbitrariâ pœnâ præter irregularitatem jure civili puniuntur istiusmodi cooperatores, etsi nullum vulnus occiso inflixerint, quin, etsi manus ei non injecerint, dum v. g. comitati sunt occisorem ad patrandam eadem, aut armati ei astiterunt, ad cooperandum ulterius, si necesse, eò, quòd satis præstent ei auxilium, dum hac ratione invalor redditur audacior, & invasus timidior, Pirh. h. t. n. 34. §. 41. cum Fatia. pr. crim. p. 5. q. 131. n. 78. De ceterò, ubi constat, quis ex pluribus, vel etiam, dum unus solus invadens aliquem inflixit vulnus, pœnas omnes tam à jure civili, quam canonico impositas incurrat, sive brevi, sive longo temporis intervallo exinde mors subsequatur, nullâ habitâ ratione malæ curæ, vel aliarum circumstantiarum, quibus minus debite tractatus fuit vulneratus, quia verè est

causa mortis, Gail. L. 2. obser. 111. a. n. 7. Socinus vol. 2. conf. 178. arg. c. significasti. h. t. & L. aut Lex. ff. ad Leg. Aquil. Si verò constet liquidò, vulnus non fuisse lethale, sed vulneratum, vel impetitiâ vel negligentia Medici aut Chirurghi, vel propriâ culpâ, vel accidente aliquo extrinseco obiisse, vulnerantem neque irregularitatem, neque excommunicationem, neque pœnas ordinarias juris civilis incurrere, tradit Socio. l. c. cum Baldo in L. qui occidit. §. 4. ff. ad Leg. Aquil. in dubio autem, an vulnus fuerit lethale, nec ne, Medicis & Chirurgis ad manum non existentibus, vel iis non interrogatis, aut etiam ipsis dubitantibus, vulnerantem esse reum, etiam pœnarum ordinariarum illius, voluit aliqui, eò, quòd in delictis præsumptio fit contra delinquentem, per L. sex plaga. ff. ad Leg. Aquil. Carpz. tamen probabilis defendente esse immunem à pœna ordinaria jure civili statuta, ultimò nimirum supplicio, eò, quòd probationes dubiæ ad pœnam mortis inferendam sint insufficientes, & requiratur certæ lucæque meridianæ clariores, juxta L. fin. c. de probat. jure tamen canonico in dubio incurritur irregularitas, arg. c. significasti. §. quod si. h. t.

Quaest. 229. Utrum non impediens homicidium, dum potest, ac debet, incurrat irregularitatem?

1. **R**Esp. Primò: Si non impediens tenebatur solùm impedire ex charitate, non fit irregularis, Sylv. v. homicidium. 3. q. 5. Nav. in man. c. 27. n. 232. & c. 24. n. 22. Barb. in c. sicut. h. t. n. 18. §. 19. Pirh. h. t. n. 42. Wiestn. h. t. n. 66. cum communi. Arg. cit. c. sicut. §. illi etiam, idque, ut addit Pirh. etiam si omittat impedire ex odio interno occidendi, quin & ex desiderio mortis illius. Ratio responsionis est, quòd homicidium sit delictum contra Justitiam, per quod ad mortem proximi cooperatur vel physicè vel moraliter, quod non facit non impediens mortem, si ad eam impediendam tenebatur ex sola charitate. His non obstante cit. c. sicut. §. illi etiam, ubi dicitur, quòd, qui postuit hominem liberatè à morte, & non liberat, eum occidat, adeoque est irregularis; cum ibi sermo sit non de purè non impediendibus, sed de auxiliantibus, ut patet ex illis verbis: *Sed ut permissoribus opem ferrent, si forte per aliorum violentiam impediuntur;* & seq. vel etiam, ut colligitur ex cit. §. illi etiam, quòd non impediens in foro externo reputetur irregularis, quia præfinitur cum occisore occultam locietatem habere, ut Pirh. Neque obstante c. quanta. de sent. excom. ubi excommunicatio fertur in illum, qui percussionem, cum potuisset, non impedivit, adeoque multò magis irregularitatem, utpote pœnam mitiorem incurrat, qui mortem alterius non impedivit, quia in pœnalibus præsertim irregularitatibus non valet argumentum à casu expresso ad casum non expressum, neque à majore ad minus & contrà. Pirh. l. c. Reiffenst. n. 47. neque obstant alia jura & canones, dum homicidam illum esse dicunt, qui non subvenit proximo in periculo mortis constituto, quia latè loquuntur vel de iis, quia ad hoc tenentur ex officio & Justitia, de quibus

2. **R**esp. Secundò: Qui tenentur ex justitia ad impediendum homicidium & liberandum à mortè (ut sunt Domini respectu servorum, parentes respectu liberorum, & contrà, milites, quibus aliorum custodia commissa, medici ratione stipendii, quod accipiunt obligati ad curandos infirmos, Judices aliique officiales & ministri justitiæ) si sine gravi

suo damno possint impedire homicidium, & non impediunt, incurunt irregularitatem, & Jure Civili puniuntur ut homicidæ; quia sunt causa moralis homicidii, & moraliter habentur pro faciente

homicidium, Avil. l. c. du. 7. Concl. 2. Suar. l. c. f. 4. n. 5. Pith. n. 43. cæterique AA. citati pro resp. preced.

CAPUT II.

De Homicidio casuali & deliberato injusto & necessario ad sui defensionem.

Quest. 230. An & quando ex homicidio casuali incurrantur irregularitas aliæque pœnæ?

Resp. Primò: Ob homicidium minùs propriè casuale (nimirum quod nullo modo est voluntarium, sive nec directè, nec indirectè, nec in se, nec in causa, ad obque omnino inculpabile, quale est commissum ab amentè, infante, dormiente, planè ebrio) nulla, sive nec Civilis nec Canonica incurritur, ut patet; quia pœna imposita supponit culpam, hæc autem ultum rationis. Castrop. tr. 29. d. 6. p. 15. §. 4. n. 1. Gobat. tr. 5. c. 20. n. 5. quod tamen attinet ebrium, quamvis cum, qui in plena ebrietate occidit alium, saltem extraordinariâ pœnâ plectendum, & ab irregularitate non excusandum, teneant Gail. l. 2. obser. 110. n. 27. & 28. Sylv. l. c. 9. 4. n. 5. & Cardin. meliùsque sic statuunt Fagund. in præcep. Eccles. 4. L. 1. c. 1. à n. 16. si antequam usu rationis privatus occisionis vel mutilationis periculum prævidit ex eo, quòd novisset semulentum arma corripere & obvios invadere solere, quod tamen negat Nav. man. c. 27. & 28. Covar. in clem. si furiosus p. 3. n. 3. si cædes & mutilatio accidit præter omnem suspicionem, eò quòd ejus periculum non fuerit prævidum, nec prævideri poterit, dum nimirum ebrietas accidit præter opinionem ex Vino multò, quàm estimatur, generosiore. De cætero eum, qui, cum sciret se in plena ebrietate proximum quemvis solere periculose invadere & animo cædis perpetranda se inebriasse probaretur, homicidio secuto pœna illius ordinariâ plectendum, docent Tiraq. de pœn. tempor. cas. 6. n. 10. Harprecht ad §. item lex Cornel. Insti. de publ. jud. n. 287. Hæmold. de Inst. Tom. 6. tr. 2. n. 298. quos citat & sequitur Wiestn. h. t. n. 71. eò quòd tale homicidium sit verè dolosum. Secus, si conscientius suæ consuetudinis absque tali animo se inebriasset, ut juxta L. & §. cit. v. virium. Tiraq. l. c. n. 11. Covar. cit. n. 4. Clarus §. fin. q. 60. n. 12. Menoch. de arb. cas. 325. n. 5. Wiestn. n. 72. ex ea ratione, quòd ordinariâ legis Cornel. seu pœna mortis plectatur solum homicidium proposito & dolo malo perpetratum.

2. Resp. Secundò: Ob homicidium propriè casuale, seu secutum ex opere voluntario licito sine omni culpa & dolo, nimirum ad quod cavendum debita diligentia adhibita, non contrahitur irregularitas nisi ulla alia pœna, etiam Juris Civilis; quia tale homicidium nec directè nec indirectè voluntarium imputari nequit ad culpam operanti, adeòque nec ad pœnam, utpotè quæ essentialiter culpam supponit; ita communis tam Theologorum, quàm Canonistarum. D. Thomas 2. 2. q. 64. a. ult. in Corp. juxta L. item Mela. §. 4. l. si putatur in sine. ff. ad leg. Aquil. l. 1. §. 5. C. ad leg. Cornel. de Sicar. c. lator. c. dilectus. c. ex literis. 14. c. ex literis. 15. c. significasti. c. exhibitæ. c. Joannes. c. quidam. h. t. quibus juribus concordat Constit. Carolin. a. 146. & quibus variu hu-

justi modi casus inducuntur. Sic v. g. dictas pœnas non incurrit, qui debitâ cautelâ adhibita ex charitate aut officio levat ægrotum, isque ex isto motu moriatur, item qui ex præscripto medici præbet pharmacum, quod mortem asserit, item dum plures loco & tempore debito pilâ, conis, jaculatione; aliòve honesto & non periculoso lusu se distrahunt unus eorum fortuitò percutitur aut traicitur, item dum aliquo campanam debito modo pulsante pistillum decidens prætereuntem interemit, item dum equitans equum, qui de se ferox non erat, vel ejus ferociam ignoravit, fortè terrefactum cohibere non valens prætereuntem obrivit, item qui ex alto trabem projicit priùs prospiciens, nemine viso, fortuitò transeuntem occidit, quos casus & alios citatis Canonibus, in quibus continentur singuli, declaratos vide apud Pith. h. t. à n. 47.

3. Resp. Terriò: Dum verò in actione vel opere licito adhibita non fuit debita diligentia præcavendi periculum mortis, adeòque admissa culpa lara theologica, ob homicidium inde secutum incurritur irregularitas & aliæ pœnæ juris saltem extraordinariæ, quia tunc homicidium est aliquo modo voluntarium, etsi actio sit licita. D. Thom. l. c. aliæque communiter. Arg. c. presbyterum. h. t. ubi refertur quendam presbyterum causâ disciplinæ seu correctionis percussisse puerum in capite, qui post dies paucos mortuus fuerit, super quo consultus Alex. Papa III. respondit, eum removendum perpetuò ab altaris ministerio & ab officio Sacerdotali deponendum, si puer inde interit vel in aliam infirmitatem incidit, ex qua deinde mortuus; ratio hujus responsi est, quòd, licèt percussio illa bonâ intentione, nimirum correctionis causa, facta, quia tamen percutiens in illa excessit debitum modum & moderationem, nec percutiendo periculosam partem corporis debitam diligentiam cavendi periculum mortis in castigando adhibuit, culpabilis & imprudens fuit, quin & ipsa actio seu percussio illicita, unde hic casus non ita propriè sumat responsionem, quippe quæ supponit actionem de se licitam, qualis quidem in genere est correctio, non tamen talis quidem in genere est correctio, quæ sit percussione baculi in capite; quare etiam monent DD. Magistros in discipulis castigandis nimium excedentes semper reputandos irregulares, si mors vel mutilatio inde sequatur, præsertim cum levis tantum castigatio magistris sit permilla, per L. sed etsi. §. ult. ff. ad leg. Aquil. & L. seq. præceptoris nimia sævitia culpæ assignetur. Dixi: ob culpam laram theologicam, hoc est, mortaliter peccaminosam, ita ut non sufficiat culpa juridica, admissam in omissione adhibendæ diligentie ad præcavendum periculum mortis incurri dictas pœnas, hanc enim ad hoc requiri, probabilis & cum communiore docent Navar. man. c. 27. n. 251. Suar. de cens. d. 47. f. 5. n. 8. Gonz. in c. de cætero. h. t. à n. 1. Castrop. tr. 29. d. 16. p. 15. §. 4. n. 1. Pith. h. t. n. 63. Dian. p. 4. tr. 2. resol. 21. Gobat. tr. 5. c. 20. n. 1. Wiestn. h. t. n. 82.